

מסורת הש"ס

א) ע'י מ'י חולין מ"ה ד"ה סיון פסחים צ. יבמות פג: ע"י נגז: חולין מ ע"ע כלאים פי"ז מ"ד, (ג) נפסחים ז. ב"ק יב: עו. טהרדרין קי"ג, א) קידושין נג: ב"ק יב: ב"ב קנב: טבורות נג: תמורה מ. ת"כ ויקרא חובה פריש יב פרק כ"ב ה"ג, ירושל' ב"ק פ"א ה"ב, ד) [לעיל אה. מנחות פג. חולין ז. תמורה יא: כה. כרימות כג: מדה מ"א, ט) ליחא בח"ג, ו) דברים סה, ז) ע"י מתי' תמורה כז: ד"ה קסבר דמתלוי בע"א, ח) ע"י מ'י ב"ק מז. ד"ה מ"ט טהרדרין פ: ד"ה עובדן.

גליון הש"ס

הוס' ד"ח וקסבר רבי' וי"ל ונחט דרובא. עיין לעיל ק"ד פד ע"י מוס' ד"ה ומולא:

שינויי נוסחאות

א) ג"ל ברבעו (ביש, ובינ דרש"י: ב) ג"ל הן (י"ש"ס: ג) מצינו מוקצה ונעבד עוברת כוכבים ממק (י"ש"ס), ונכטה"י ליחא נמי מצינו בקריש' קלים. וע"י דק"ס: ד) כ"כ"ל נוסף וטריפ"י [ה] להו (י"ש"ס: ז) כנטה"י ר"יש לרבנן, וכה' כטה"י' לר"מ ובפרי"ד ע"ש, וע"י אה כ: ז) כ"כ"י ר"י"ס: ח) תועד במעי' אמן קודם כ"י ל"ל (י"ש"ס: ט) ג"ל אי (כ"י"ס: י) ג"ל דבתיב רק (י"ש"ס: יא) מה היום להקריב (י"ש"ס: יב) ג"ל הקריבו (י"ש"ס: יג) איש איש היהודים שבכם ל"ל (י"ש"ס: יד) קדושים משום אתנן ומחיר נקט ליה דאי במעי' אמן הן קדושים לא חייל עלייהו ומיחויב בחורן. אבל משום יוצא דופן וכלאים לא אצטרך דבכל ענין ניהא. וא"ת ואי קסבר בהוייתן הן קדושים [כ"י ג"ל ודקדושה (י"ש"ס: ב) ג"ל ודא (ביש וצי"ט) ומקושיית הוס' משמע דגרסו כגמ' אימא מודה ליה ר"ש לרבנן. מנ"ש כזאת ו. כ"כ המפרשים (וכ"כ הע"כ (הגר"י) וע"י קריא: בא] בגרסן ואם היה המום עובר ל"ל (ב"ש):

בשלמא רוצע ונרצע משכחת לה. דל"נטריך למעוטינהו מלהקריב דלקדשיניהו והדר נרצעו וכיון דחזו כבר ואידחו ראויים קרינא זהו שגראו כבר ולא מימעטי מאל פתח דאיכא למימר הכי אמר קרא ואל פתח אהל מועד לא הביאו בשגראה לצא ואחר כך שטעו בחוץ

חייב אצל שער המשחלה לאחר וידוי מימעטי מאל פתח שהרי זה הביאו כשגראה לצא ומשיא' לאחר וידוי לא נראה לצא: **אלא מוקלא ונעצד**. על כרחן מקמי דלקדשיניהו הוו להו מוקלא ונעצד דאי לצתר דלקדשיניהו מו לא מיתסרי בהקלאה ועבודה דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו: **זה**. וכחש בעמיתו דברים שיש זהם לשם ולעמיתו: **לרבות קדשים קלי**. שהכופר בזה ונשבע והודה חייב עליהם אשם גזילות שהן ממון גדלים דקרינא ביה וקחש בעמיתו: **דבר עוה**. וחילל אף על המוקדשים כבר הלכך ממעטי בחוץ מלהקריב קרצן דלאו בני הקרבה יניחו דכתיב (ויקרא כג) כי משחטם זהם וכל מקום שגאמר השחמה אינו אלא דבר ערוה ועבודה כוכבים: **נראה לי דה"ג אטנן ומחיר וכלאים ויואל דופן גולדות קדשים**. כלומר הך דלרצננו למעוטינהו מלהקריב קרצן ולא נפקי מאל פתח **על ז**: כרחן בשגראו כבר מיירי לא משכחת אלא גולדות קדשים ואירע להו פסול במעי' אמן דגראו לצא אל פתח אהל מועד [ה] קודם שנעשו אתנן ומחיר אם צא להקריב את אמן היו הן צאין אל פתח דאי בדאקדשיניהו לא משכחת לה דאין אתנן ומחיר חל על המוקדשין לפי שאינן שלו ומקרא נפקא לן בתמורה (דף ז:) ואי דדהוו אתנן והדר אקדשיניהו מאל פתח נפקי וכן כלאים ויואל דופן דאי [ה] אקדשיניהו משנולדו מאל פתח נפקי אלא גולדות קדשים דמעיקרא עם אתנן נראו לצא: **וקסבר ולדות קדשים בהוייתן הן קדושין**. בליתמן מתקדשות הלכך חל אתנן ומחיר עליהן אם נתן לה עובר של מוקדשין באתנן דלא קדיש עד שנולד: **בהוייתן (ה)**. לשון הוייה נקט צהו משום דמאשר יהיו לן נפקי לן ולדות קדשים ליקרב רק [ה] קדשין אלו התמורות אשר יהיו לן אלו הולדות במסכת תמורה (דף פ:) **ור"י**. הך תלת פלוגתא דר' שמעון ורבנן במתני': **משום דמאיסי**. בעודן במומן פטרי רצנן בחוץ דלא מתקבלין [ה] בפנים: **מודו ליה**. דהואיל וחזו לאחר זמן קאי בלא תעשה: **ועני יונה לא גרסינן: דאיחזו ואידחו אימא**. אע"ג דכי עבר מומן יראו השמא מיהא דחויין יניחו ונפטרו בחוץ: **לא פשעון קן**. בספרי [ה] דריש ליה בתחילת ביות הארץ היום אנו מטלטלין את המשכן ואנו אסורין בצמה ואין אנו מקריצין אלא במשכן לפיכך כל הקרצנות כשרים להקריב משנצאו לארץ י"ד שנים של כיצוס וחילוק אנו מותרין בצמה ושם לא תעשון ככל אשר אנהנו עושים פה [ה] להקריב חובות ומה אנו מותרין צה איש כל הישר צעיניו נדרים ונדבות שאינן חובה עליו אלא שיערו צעיניו להתנדב כי לא באתם עד עתה וגו' עד שתצאו אל המנוחה לשילה שאע"פ שנכנסתם לארץ בעצרכם את הירדן עדיין לא באתם אל המנוחה: **כי עייליטו לארץ**. י"ד שנים שתכבשו ותחלקו: **ישרום סקריצו**. נדרים ונדבות הקרב [ה] בצמת ליצור: **חובות לא סקריצו**. איש איש [ה] שבכם לא יקריב שום חובה ואפילו בצמת ליצור עד שתצאו אל המנוחה ותקריצום. אלמא חובות דגלגל מחוסרי זמן הם עד כי יבא שילה ויקריצום שם וקאמר רחמנא לא תעשון אותם בגלגל ומשמע זין בצמת ליצור זין בצמת יחיד אלמא מחוסר זמן בצמה בלא תעשה: **אי הכי**. דהך דגלגל מחוסרי זמן קריא להו:

מילקי

יונה או קלוט לר' שמעון דכיון דלא מיסתרי באכילה לא מיסתבר דתפשיניהו קדושת אמן אף על גב דבמעיי אמן הן קדושין: **משום דפסולא דגופייהו**. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דאתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) גמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [ה] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [ה] ואם היה מוס עובר מיד והתורים גדלין לאלתר היו ראויין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חי:

פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים

קיד.

אתנן ומחיר יוצא דופן וכלאים בוואדוות קדשים. אתנן ומחיר לא מימוקס בקדשים קלים אפילו לרצי יוסי הגלילי דאף על גב דממונו הו אינו חל עליו כדדרשין פ' כל האסורין (תמורה ז:) לכל נדר פרט לנדור: **וקסבר** ודוות קדשים בהוייתן הן קדושים [ה] וא"ת

למה לי קרא למעוטי הלא חולין גמורים יניחו ודינס כשאר חולין לישחט בחוץ דאפילו פדיון לא צעו דאין קדושה חלה עליהן כלל כדמוכת בתמורה בפרק כיצד מערימין (דף כד:) דמתן אם זכר עולה ואם נקבה זכאי שלמים ופריך כגמ' ל"ל למימר אם נקבה זכאי שלמים נקבה מי קדשה בצכורה ומשני סיפא אמתא לצהמה דהקדש וקתני סיפא ילדה טומטוס או אנדרוגינוס רש"ג אומר אין קדושה חלה עליהן ומפרש כגמ' [שם כה.] משום דסבר בהוייתן הן קדושים [ה] ואין קדושה חלה דצבר שאין ראוי ליקרב א"כ הכא נמי לא חיילא אאתנן ומחיר וכלאים ויואל דופן וי"ל דהא דלמר רש"ג אין קדושה חלה עליהן היינו קדושת הגוף (לפדות) וליאסר בגיהו ועבודה אצל קדושת דמים איכא ליפדות שלא במוס ולכך צעי האי קרא דלא ממעטי מפתח אהל מועד בקדש [ה] צדק הציט [ה] ולמאן דלמר במעי' אמן הן קדושים אפילו קדושת הגוף נחתא עלייהו דתפסתיניהו קדושה דלאימיה וא"ת למאן דלמר בהוייתן נמי ינימא מיגו דנחתא להן קדושת דמים נחתא להן קדושת הגוף כדאמר בתמורה בפרק אלו קדשים (דף יט: ושם) גבי מפריש נקבה לאשם ודוחק לומר רש"ג [ה] סבר לה כרבי שמעון דלית ליה מיגו דלמר תמכר שלא במוס ועוד דאי כרבי שמעון אפילו סבר במעי' אמן קדושים לא חיילא עליה קדושת הגוף כדמפרש התם רבי שמעון לטעמיה דלמר כל מידי דלא חיז לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף וגם אין לפרש דשאני מפריש נקבה דחזי לשאר קרצנות ושייך מגו טפי דהא אפילו בטרפה אשכחן דלמרין מגו בסוף י"ש בקרצנות (שם דף פ.) ונראה לפרש דהכא מיירי כגון דלאחר שנעשו אתנן ומחיר הקדשין או בעודן במעי' אמן או אחר שגולדו דכיון שהקדישן בפירוש חיילא עלייהו קדושה וא"ת ולקומה נמי הכא כמ"ד במעי' אמן הן קדושים וכגון שהקדיש בצמה מעוברת ושייר העובר כר' יוחנן דלמר צפ' כיצד מערימין (תמורה כה.) אם שייר מששיר ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישן ואע"ג דרבי יוחנן אימותב התם הא לבסוף [ה] מסיק כתיבא ועוד מני' לאוקומה בצמהה של חולין מעוברת ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישה [ה] וי"ל דניחא ליה לאוקומה בפשיטות כמאן דלמר בהוייתן הן קדושים והקדישן [ה] ואח"כ נתעברה ואם תאמר בזהיא דכיד' מערימין (ג"י שם) דדייק ארש"ג דסבר בהוייתן הן קדושין מרישא נמי הוה מני' למידק הכי דאם נקבה זכאי שלמים דלוקוימנא בצמהה דהקדש ואי במעי' אמן הן קדושות לא היה יכול להפקיע קדושת הולד ויש לומר דנטר עד סיפא ומפרש לה וה"ה לרישא ואם תאמר בסוף בצמה המקשה (חולין ע.) דמתן המצברת שהפילה שילא ישליכנה לכלבים ובמוקדשין תקבר ומפרש כגמ' (שם) משום דרוצא בר מיקדש היא על כרחן מדקאמר תקבר קסבר במעי' אמן הן קדושין דאי בהוייתן אמאי תקבר הא לא חיילא קדושה אלא בחיז להקרבה כדפריש' ואם כן כולה בר מיקדש היא ואמאי נקט רוצא דאפי' אכלאים ונדמה תפסה קדושת אימיה אי במעי' אמן הן קדושים כדאשכחן בתמורה בסוף י"ש בקרצנות (דף פ.) דלמרין גבי כלאים טומטוס ואנדרוגינוס דאי אתה מואל אלא גולדות קדשים ולכל הפחות אמאי כמאן דלמר במעי' אמן הן קדושים * ויש לומר דנקט רוצא ולא כולה משום דאיכא דמות

קדושין:

מה **בשום דפסולא דגופייהו**. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דאתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) גמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [ה] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [ה] ואם היה מוס עובר מיד והתורים גדלין לאלתר היו ראויין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חי:

עין משפט נר מצוה

יז א מ"י פ"ד מהלכות אסורי מנזה ה':

תורה אור השלם

1. נפש כי תחטא ומקלה מעל בידוהּ ובחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגול או עשק את עמיתו:

ויקרא ה. כא
2. לא תעשון בכל אשר אגזרו עשים פה היום איש כל הקשר בעיניו: דברים יב, ח

מוסף רש"י

ומעלה מעל בה'. ומחש בעמיתו, גבי שטותה הפקדון חמיר (ב"ב יב.). ושבע על שקר וחזר והודה והוציא את אשמו (ושב"ט ב"ב קכג:) לרבות קדשים קלים שבהן ממונו. הא דכתיב דה' לרבות קדשים קלים, אשם הפקדו כהמת שלמים אלא כחזי וכפר ושבע והודה משלם קין וחומש ואשם (ב"ק שם בכורות נג.) תמורה ח., אע"ג דאין נשבעין על ההקדשות והשבע עליהן והודה אינו מחייב אשם של שטותה הפקדון דחמשת בעמיתו חמיר, הני אימרינו להו מזה, וכחש בעמיתו נמי קרינא בזה, לפי שכן ממנו (קדושין נב.) ובגמ' ב"ק יב.) דקרינא ביה דה' ובעמיתו, דכתיב ומעלה מעל דה' וכחש בעמיתו שלם, ושלמים יש בזה לה' ובעמיתו (בכורות שם), שכן ממנו של חזרו וקרתן ביה דה' וכחש, בעמיתו וכחש (ב"ק שם.) כשאר גול ממון, שהרי ממנו הן, והשכר והעור של ואין לגבוה אלא לשון שני וכן הוא אומר (דברים כז) וימעל דה' אליהו, וכן בסוטה הוא אומר (במצדכ ה) איש איש כי משטה אשמו ומעלה ט מעל בתיב, דהא מעילה תמש ליכא בשלמים, כדפרישת דממעטי להו בתיב' דמלכתיב קדשי ה' צניהה מן ההקדש גבי מעילה (ושב"ט ב"ב שם) בהוייתן הן קדושים. כשנלטינן הן קדושים ולא במעי' אמן (מנחות פג. מכת"י תמורה יא.), ולכא נקט לשון כזאיתן, משום דהא דולדות קדשים קדושים נפקא לן בפ"ק דבכורות מיהו לן, דכתיב רק קדשין אלו התמורות, אשר יהיו לן אלו הולדות (מנחות שם ובגמ' כריתות כג:)